

DLBR **Økonomi**

Business Check Planteproduktion 2012

– med driftsgrensanalyser
for konventionelle og
økologiske salgsafgrøder

PARTNER I

DLBR[®]

Business Check Planteproduktion 2012

Hæftet er produceret i samarbejde mellem de lokale DLBR-virksomheder og Videncentret for Landbrug Økonomi, Planteproduktion og Økologi.

Redaktion Erik Maegaard, erm@vfl.dk, William Schaar Andersen, wis@vfl.dk og Arne Oksen, aro@vfl.dk.

Deltagere i produktionen Peter Mejnertsen, ptm@vfl.dk, Jacob Krog, jkg@vfl.dk og Michael Højholdt, mih@vfl.dk.

Layout Inger Camilla Fabricius, icf@vfl.dk / Connie Vyrzt Pedersen, cvp@vfl.dk

Grafik Connie Vyrzt Pedersen, cvp@vfl.dk

Fotos Erik Maegaard og Colourbox

Udgiver DLBR, Agro Food Park 15, Skejby, DK-8200 Aarhus N, +45 8740 5000, www.dlbr.dk

Udgave 1. udgave - juni 2013

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Formål

Business Check er en sammenligning af bedrifteres økonomiske resultat bedrift for bedrift. Der sættes fokus på én driftsgren ad gangen. I dette hæfte er der resultater for driftsgrene, der alene omfatter salgsafgrøder. Læsere med interesse i grovfoderproduktion henvises til hæftet Business Check Kvæg. Driftsgrensanalyserne er dels for planteavlere og dels for husdyrproducenter, der har fået lavet en driftsgrensanalyse for deres salgsafgrøder.

Hæftet omfatter dels konventionelle salgsafgrøder, dels bedrifter med økologiske salgsafgrøder. Resultatet opgøres efter, at alle inputfaktorer er blevet aflønnet inkl. egen arbejdsindsats og forrentning af investeret kapital. Med Business Checkresultatet kan man se, hvad der er tilbage i overskud og til dækning af risiko ved produktionen.

Indhold

Kolofon.....	2
Formål og Indhold.....	3
Sådan anbefaler vi at bruge hæftet.....	4
Fra analyse til plan.....	4
Datagrundlag.....	5
Kommentarer til resultater for konventionelle salgsafgrøder.....	6
Dækningsbidrag pr. ha.....	8
Hvad kan vi lære af bedrifterne i Top5?.....	8
Korn, frø, raps, primært lerjord.....	10
Korn, frø, raps, primært sandjord.....	14
Stivelseskartofler.....	18
Kommentarer til resultater for økologiske salgsafgrøder.....	22
Hvad kan vi lære af bedrifterne i Top 5?.....	24
Økologiske planteavlsbedrifter med salgsafgrøder.....	26
Økologiske salgsafgrøder på kvægbrug.....	30
Nøgletal og begreber.....	62

Sådan anbefaler vi at bruge hæftet

Dette hæfte skal primært bruges til en individuel sammenligning af resultaterne mellem bedrifterne. Styrken i disse tal er, at der er en "virkelig" bedrift bag tallene i hver søjle.

Publikationen kan i sin umiddelbare form anvendes som sammenligningsgrundlag for en driftsgrensanalyse i egen årsrapport, og den kan dermed være med til at sætte fokus på de enkelte poster som f.eks. maskinomkostninger, dækningsbidrag og afkastningsgrad.

Forrentningen af den investerede kapital tager udgangspunkt i den gennemsnitlige betalte rente, men da renteniveauet svinger fra år til år, kan det være aktuelt at korrigere til et ensartet renteniveau. Til dette formål er der beregnet en korrektionslinje, der viser konsekvenserne på resultatet, når man ændrer den

individuelle rente til en fælles sats. Som fælles sats er anvendt 2 pct. i rente på jordværdien og 4 pct. på andre aktiver.

Metoden, der er anvendt i Business Check, er særdeles velegnet til erfagrupeer, der ønsker at sammenligne økonomiske resultater af produktionen – helt til bundlinjen – uden at dele oplysninger om formue og privatøkonomi.

Såfremt driftsgrensanalyserne er lavet ved udarbejdelse af regnskabet, er det muligt at bestille et udtræk for hele gruppens tal ved henvendelse til den lokale økonomikonsulent.

Resultaterne i hæftet kan også anvendes som grundlag for at vurdere budgetter ved ændringer i bedriftens fremtidige produktion.

Fra analyse til plan

Samlingen af driftsgrensanalyser i dette hæfte viser en bred vifte af forskellige resultater og sammensætning af omkostningstyper på en række vidt forskellige bedrifter. Formålet med at samle resultaterne i dette hæfte er at samle inspiration til de enkelte bedrifter gennem muligheden for at sammenligne egne tal med andres.

Driftsgrensanalysen leverer i sig selv kun et overblik over økonomien i den enkelte driftsgren i det enkelte år, mens benchmarkingen placerer ens egen produktion i forhold til, hvad andre landmænd har formået at opnå i samme periode. Hverken driftsgrensanalysen eller benchmarkingdelen kommer i sig selv frem til, hvilken indsats der skal iværksættes for at skabe en given forbedring.

Dermed er driftsgrensanalysen og inspirationen fra dette hæfte kun første skridt på vejen i den egentlige analyse af bedriftens forbedringspotentialer.

Driftsgrensanalysen stiller således ikke diagnosen, men leverer en hurtig og overskuelig screening af virksomhedens tilstand i de enkelte forretningsområder. De punkter, der kommer frem under denne screening bør efterfølgende analyseres nærmere, før man kan fastlægge de rette handlingsplaner til at forbedre virksomhedens indtjening.

Det kunne eksempelvis være at finde ud af, om maskinomkostningernes niveau i året, der gik, skyldes noget ekstraordinært for det aktuelle år, eller om den nuværende drift af marken blot er for dyr og bør ændres.

Under alle omstændigheder kan driftsgrensanalysen og sammenligningen i Ø90-Benchmarking eller Business Check anvendes til at afklare de områder, hvor man især kan fokusere på at sætte ind. Når disse områder er identificeret, vil det være nærliggende at gennemføre forskellige alternative beregninger og vurdere konsekvenser af mulige forløb. Der kan f.eks. være tale om, at udbyttet ligger 20 pct. under gennemsnittet. En enkel beregning kan vise, hvad en øgning af udbyttet med 10 pct. ville have af konsekvenser. Dernæst kommer en vurdering og beskrivelse af, hvad der skal gøres anderledes for at hæve udbyttet. Der kan være mange muligheder. Det vigtige er, at man vurderer konsekvenserne og igangsætter konkrete tiltag, der kan og skal iværksættes. Resultater fra et enkelt års analyse er som regel et spinkelt grundlag til at vurdere driften på længere sigt, men man kan bruge et enkelt års resultat som grundlag til at vurdere påtænkte tiltag. Dog bør man ikke lade et enkelt års dårlige resultater medføre, at der laves noget om på det, der normalt fungerer optimalt. Med andre ord: Der bør ses på resultater over flere år, når resultaterne skal danne grundlag for eventuelle tiltag.

Datagrundlag

Datagrundlaget for Business Check Planteavl er driftsgrensanalyser fra landsmændenes årsrapporter, der er indberettet til regnskabsdatabasen senest den 1.5.2013. I driftsgrensanalyserne er det muligt at adskille indtjeningen på bedriften mellem hoveddriftsgrenene helt til bundlinjen. I dette hæfte er det resultater fra driftsgrenen salgsafgrøder. Denne driftsgren omfatter afgrøderne korn, frø og raps. Derudover er vist en opgørelse af driftsgrenen kartofler, dog kun for bedrifter, der primært har haft stivelseskartofler. Det vil sige, at bedrifter med spise- eller læggekartofler ikke indgår. En analyse af resultaterne har vist, at der ikke er væsentlig forskel mellem driftsgrensresultaterne for markdriften, om der er tilknyttet en husdyrproduktion eller ej. I alle analyser indgår bedrifter med og uden husdyr, uden yderligere bemærkninger.

Det er som hovedregel landmanden og dennes økonomikonsulent, der i fællesskab har gennemført opdelingen fra årsrapporten til den enkelte driftsgrensanalyse. Efterfølgende er tallene valideret på Videncentret for Landbrug.

Datagrundlaget omfatter ca. 650 driftsgrensanalyser med konventionelle salgsafgrøder og ca. 60 bedrifter med kartofler.

Datagrundlaget indenfor økologisk salgsafgrøder er delt op i to. Den ene er økologiske planteavlere uden nævneværdig husdyrproduktion, hvor kun 13 bedrifter indgår. Den anden gruppe er økologiske husdyrbrug, hvor 71 bedrifters driftsgrene indenfor salgsafgrøder indgår i hæftet.

Indenfor konventionelle salgsafgrøder indgår så mange bedrifter, at det må antages, at resultaterne giver et rimeligt retvisende billede af indtjening og omkostninger ved produktionen. Men specielt indenfor økologisk planteproduktion uden husdyr, og til dels indenfor stivelseskartofler, er datagrundlaget så spinkelt, at resultaterne skal fortolkes med varsomhed. Det skal dog understreges, at formålet med Business Check er en præsentation af enkeltbedrifters resultater. De eneste gennemsnitsresultater, der er vist, er gennemsnittet af hele gruppen og af de fem bedrifter, der har opnået de bedste resultater. Søjlerne med de individuelle resultater er forsynet med et løbenummer, som peger tilbage på én og kun én bedrift. Dette understøtter muligheden for at sammenligne forskellige baggrunde for de opnåede resultater, eksempelvis om der er bundet meget eller lidt kapital i produktionen.

Alle tilgængelige driftsgrensanalyser, der overholder krav til datakvalitet, indgår i datagrundlaget, men det er kun bedrifter, der har givet en særskilt tilladelse til individuel præsentation, der bliver vist i hæftet.

Gennemsnitsresultatet er således ikke kun gennemsnittet af de viste bedrifter i en given gruppe, men gennemsnittet af de tilgængelige driftsgrensanalyser i gruppen.

Som målekriterium for sorteringen anvendes "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte".

Business Check Planteproduktion 2012

Konventionelle salgsafgrøder

Business Check Planteproduktion er beregnet for driftsgrenen Salgsafgrøder og Stivelskartofler. For salgsafgrøder er driftsgrensanalyserne delt efter jordbundsforhold.

- Bedrifter, hvor mere end 50 pct. af arealet er med JB 5-6 og 7-9, benævnes Primært lerjord.
- Bedrifter, hvor mere end 50 pct. af arealet er med JB 2 & 4 eller 1 & 3, benævnes Primært sandjord.

Bedrifter med salgsafgrøder har arealer med afgrøderne: Byg, hvede, andet korn, frø og raps. Bedrifter med kartofler består af bedrifter, der har mindst 90 pct. af arealet med kartofler som stivelskartofler.

Som det fremgår af tabel 1, er bedrifter på primært lerjord lidt større i gennemsnit og har et dækningsbidrag, der er mere end 2.000 kr. større pr. ha. Årsagen kan stort set henføres til udbyttet i kornafgrøderne. På primært lerjord har udbyttet været ca. 10 hkg større pr. ha. Med en kornpris på godt 150 kr. pr. hkg, svarer det til en lavere indtægt fra de mindre gode jorder på 1.500 kr.

Til gengæld er der ikke væsentlige forskelle i kapacitetsomkostningerne eller maskinomkostningerne.

Tabel 1. Uddrag af resultater fra Business Check Planteproduktion 2012.

Gennemsnitstal	Salgsafgrøder		
	Primært lerjord	Primært sandjord	Stivelseskartofler
Antal bedrifter	279	370	18
Areal i driftsgrenen	206	153	76
Byg, ha	69	60	-
Hvede, ha	94	42	-
Andet korn, ha	16	36	-
Frøgræs, ha	5	2	-
Raps, ha	22	12	-
Stivelseskartofler, ha	-	-	76
Andre kartofler	-	-	6
Pct. JB 5-6 & 7-9	92 %	8 %	3 %
Hkg byg pr. ha	62	53	-
Hkg hvede pr. ha	76	65	-
Dækningsbidrag, kr. pr. ha	10.089	7.807	19.316
Maskinomkostninger, kr. pr. ha (inkl. arbejde)	5.194	5.471	10.186
Årets resultat	698	-1.075	6.421
Jordværdi, kr. pr. ha	159.000	149.000	143.000
Afkastningsgrad	4,4 %	2,9 %	8,8 %

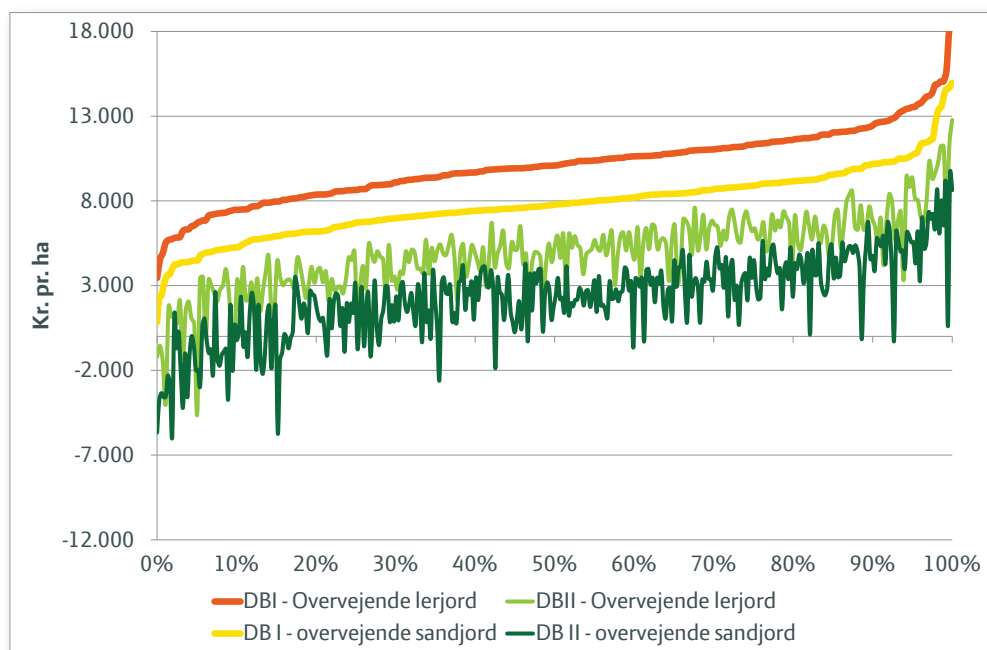
Dækningsbidrag pr. ha.

I figur 1 er vist dækningsbidraget for de enkelte bedrifter delt i henholdsvis primært lerjord og primært sandjord.

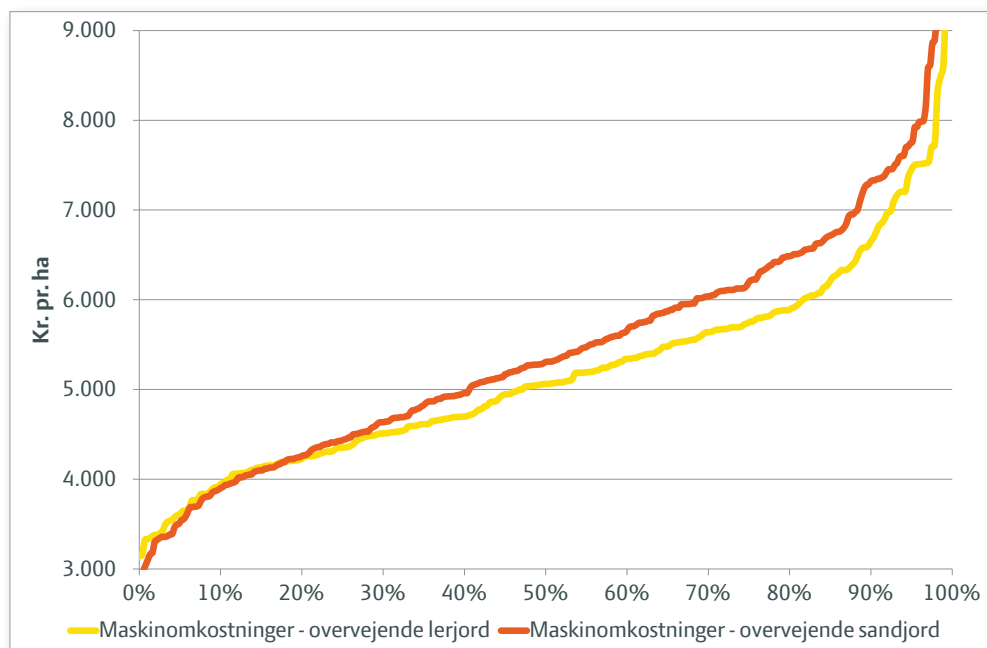
Det ses, at der er meget stor spredning i de opnåede dækningsbidrag pr. ha. Dækningsbidragene fra primært lerjord ligger

generelt over dækningsbidragene fra primært sandjord, både når man ser på Dækningsbidrag I og Dækningsbidrag II (som er DB I-korrigeret for arbejds- og maskinomkostninger).

I figur 2 er vist maskinomkostningerne bedrift for bedrift. Det ses, at der er meget stor spredning, og at niveauet stort set er det samme uanset jordbundsforhold.

Figur 1. Dækningsbidrag for salgsafgrøder.

Figur 2. Maskinomkostninger - salgsafgrøder.

Hvad kan vi lære af bedrifterne i Top 5?

For alle grupper af salgsafgrøder og stivelseskartofler gælder, at bedrifterne i Top 5 har et større bruttoudbytte målt i kr. pr. ha. For salgsafgrøder gælder endvidere, at udbyttet, målt i hkg pr. ha, er noget højere for Top 5-bedrifterne.

Resultaterne viser også, at Top5 generelt skiller sig ud fra gennemsnittet ved at opnå et markant højere dækningsbidrag pr. ha.

Top5 har også markant lavere maskinomkostninger end gennemsnittet af alle bedrifter.

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Korn, frø, raps, primært lerjord

Løbenummer - 279 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	Gns. Top5	PG4	PG17	PG31	PG43	PG57	PG71	PG93
Percentil			P99	P94	P89	P85	P80	P75	P67
Areal	206	248	220	126	119	184	227	297	162
Byg	69	57	43	40	-	74	105	72	62
Hvede	94	150	177	62	86	67	91	91	20
Andet korn	16	-	-	-	-	24	30	73	47
Frøgræs	5	4	-	-	19	10	-	-	-
Raps	22	38	-	24	14	9	-	61	33
Forpagtet andel af areal	36%	17%	11%	52%	83%	0%	0%	100%	50%
Udbytte byg, hkg pr. ha	62	69	62	69	72	72	78	56	65
Udbytte hvede, hkg pr. ha	76	92	83	90	85	99	98	70	95
Jordbundsforhold									
Andel JB 5-6 og 7-9	92%	98%	100%	85%	100%	100%	100%	99%	100%
Andel JB 2 & 4	7%	2%	-	15%	-	-	-	-	-
Andel JB 1 & 3	1%	-	-	-	-	-	-	1%	-
Andel af areal der kan vandes	1%	-	-	-	-	-	-	-	-
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	4.894	11.157	10.349	7.923	7.084	8.041	7.174	5.402	5.388
Rest til jordleje excl. EU-støtte	3.486	9.673	8.984	6.533	6.068	5.543	5.203	4.868	4.448
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	5.921	12.109	11.206	8.933	8.976	8.047	7.748	7.057	6.559
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.194	4.358	3.854	4.930	8.612	5.666	3.833	3.575	4.952
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	2.758	1.939	2.655	2.567	1.856	2.468	7.849	2.722	5.965
Jordpris ejet jord pr. ha	159.000	172.000	165.000	162.000	186.000	131.000	224.000		176.000
Inventarsaldo pr. ha	7.989	9.102	9.550	4.111	10.096	9.631	6.967	7.254	5.832
Gennemsnitlig betalt rente	3,3	2,6	3,5	2,6	4,8	3,8	4,0	3,0	5,1
Resultatcorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.246	370	1.765	485	1.001	2.311	5.191	-122	2.907
Aflastningsgrad	4,4	7,0	7,7	6,7	10,9	5,8	3,0	17,8	3,6

	Kr. pr. ha											
Specifikation af resultat												
Bruttoudbytte salgsafgrøder	12.377	17.331	16.903	15.207	16.635	14.871	14.353	11.313	12.753			
Maskinstationsindtægter	156	423	-	-	1.430	401	-	48	23			
Andre landbrugsindtægter	87	191	88	74	258	314	-	-228	-			
Bruttoudbytte	12.621	17.945	16.991	15.281	18.323	15.586	14.353	11.133	12.776			
Udsæd	-584	-332	-690	-525	-570	-420	-530	-358	-606			
Gødning	-826	-710	-739	-793	-764	-631	-2.010	-639	-549			
Planteværn	-775	-822	-777	-1.026	-1.060	-563	-806	-1.003	-728			
Diverse vedrørende mark	-347	-566	-582	-84	-233	-265	-	-156	-553			
Stykomkostninger	-2.532	-2.430	-2.788	-2.428	-2.627	-1.879	-3.346	-2.156	-2.436			
Dækningsbidrag	10.089	15.515	14.203	12.853	15.696	13.707	11.007	8.977	10.340			
Brændstof og energi	-732	-518	-695	-595	-1.515	-483	-605	-808	-407			
Maskinstation	-847	-720	-444	-3.103	-1.179	-1.349	-	-122	-1.705			
Vedligehold	-991	-834	-1.226	325	-1.938	-896	-724	-556	-692			
Løn	-533	-1.040	-1.172	-1.190	-1.685	-	-883	-	-580			
Ejer aflønning	-1.042	-564	-	-79	-505	-1.629	-1.023	-1.178	-832			
Ejendomsskat og forsikring	-346	-507	-375	-299	-168	-385	-666	-73	-202			
Diverse	-409	-281	-158	-592	-253	-679	-634	-214	-414			
Kapacitetsomkostninger	-4.901	-4.465	-4.070	-5.533	-7.243	-5.421	-4.535	-2.951	-4.832			
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-193	-179	-139	-36	-185	-654	-88	-	-29			
Afskrivninger inventar	-960	-527	-148	-568	-1.428	-1.263	-530	-792	-565			
EU-støtte	2.435	2.436	2.222	2.400	2.908	2.504	2.545	2.189	2.111			
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.077	-4.501	-5.268	-2.572	-2.268	-5.798	-11.045	-366	-5.055			
Forpagtning	-1.693	-716	-471	-2.578	-4.617	-	-	-5.248	-3.487			
Kapitalomkostninger	-4.490	-3.486	-3.804	-3.354	-5.590	-5.211	-9.118	-4.217	-7.025			
Årets resultat	698	7.564	6.329	3.966	2.863	3.075	-2.646	1.809	-1.517			

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Korn, frø, raps, primært lerjord

Løbenummer - 279 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen															
Percentil	P58	P54	P42	P34	P26	P18	P12	P6	PG119	PG128	PG162	PG186	PG207	PG230	PG246	PG263
Areal	206	165	152	97	196	205	155	125								
Byg	69	59	53	45	21	154	57	73								
Hvede	94	83	85	25	139	30	75	17								
Andet korn	16	5	-	-	15	7	-	-								
Frøgræs	5	-	-	10	-	-	-	-								
Raps	22	18	15	17	21	14	23	35								
Forpøtlet andel af areal	36%	0%	65%	5%	27%	55%	18%	16%								
Udbytte byg, hkg pr. ha	62	70	68	63	75	64	57	54								
Udbytte hvede, hkg pr. ha	76	76	85	89	69	101	62	72								
Jordbundsforhold																
Andel JB 5-6 og 7-9	92%	98%	100%	88%	100%	73%	88%	100%								
Andel JB 2 & 4	7%	2%	-	12%	-	23%	3%	-								
Andel JB 1 & 3	1%	-	-	-	-	5%	9%	-								
Andel af areal der kan vandes	1%	-	-	-	-	-	50%	-								
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	4.894	6.256	5.537	5.500	3.700	3.841	2.860	2.520								
Rest til jordleje excl. EU-støtte	3.486	4.030	3.852	3.289	2.697	2.209	844	71								
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	5.921	6.243	6.418	5.549	4.882	4.407	4.200	3.471								
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.194	5.236	5.109	6.151	5.473	4.540	5.702	4.693								
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	2.758	4.143	2.348	4.054	899	3.616	2.346	1.369								
Jordpris ejet jord pr. ha	159.000	162.000	156.000	169.000	140.000	175.000	149.000	134.000								
Inventarsaldo pr. ha	7.989	10.408	6.336	6.110	6.129	7.932	17.215	9.635								
Gennemsnitlig betalt rente	3,3	3,5	3,5	3,5	1,9	3,2	3,5	3,5								
Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.246	2.557	725	2.572	-261	833	1.810	1.642								
Afkastningsgrad	4,4	3,4	5,0	3,1	3,5	1,9	2,6	2,6								

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	12.377	12.952	13.487	14.508	12.256	10.505	11.490	9.956	9.783	
Bruttoudbytte salgsafgrøder	12.377	12.952	13.487	14.508	12.256	10.505	11.490	9.956	9.783	
Maskinstationsindtægter	156	224	975	67	-	58	-	1.254	-	
Andre landbrugsindtægter	87	-	-	43	23	57	-	-1	14	
Bruttoudbytte	12.621	13.176	14.462	14.618	12.279	10.620	11.490	11.209	9.797	
Udsæd	-584	-397	-337	-582	-692	-1.019	-356	-453	-214	
Gødning	-826	-655	-1.648	-1.055	-931	-604	-899	-1.213	-762	
Planteværn	-775	-539	-886	-740	-1.121	-436	-810	-643	-882	
Diverse vedrørende mark	-347	-93	-945	-590	-362	-180	-331	-338	-726	
Stykomkostninger	-2.532	-1.684	-3.816	-2.967	-3.106	-2.239	-2.396	-2.647	-2.584	
Dækningsbidrag	10.089	11.492	10.646	11.651	9.173	8.381	9.094	8.562	7.213	
Brændstof og energi	-732	-624	-839	-746	-819	-697	-762	-910	-723	
Maskinstation	-847	-852	-116	-754	-1.871	-1.037	-553	-	-312	
Vedligehold	-991	-800	-1.361	-1.078	-778	-955	-866	-302	-768	
Løn	-533	-	-	-579	-866	-487	-163	-1.243	-401	
Ejer aflønning	-1.042	-1.366	-1.969	-2.036	-347	-536	-2.079	-617	-1.004	
Ejendomsskat og forsikring	-346	-677	-152	-585	-449	-244	-486	-456	-321	
Diverse	-409	-565	-327	-586	-404	-380	-693	-365	-699	
Kapacitetsomkostninger	-4.901	-4.884	-4.764	-6.364	-5.534	-4.336	-5.602	-3.893	-4.228	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-193	-348	-404	-290	-	-419	-231	-404	-747	
Afskrivninger inventar	-960	-1.273	-909	-925	-768	-650	-1.128	-2.178	-1.204	
EU-støtte	2.435	2.213	2.566	2.260	2.185	2.198	2.426	3.356	3.400	
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.077	-7.242	-2.647	-7.047	-2.225	-3.478	-2.906	-5.881	-5.141	
Forpagtning	-1.693	-71	-3.363	-50	-1.033	-3.103	-1.651	-1.064	-591	
Kapitalomkostninger	-4.490	-6.721	-4.757	-6.052	-1.841	-5.452	-3.490	-6.171	-4.283	
Årets resultat	698	-113	1.125	-765	1.798	-1.407	2	-1.502	-1.298	

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Korn, frø, raps, primært sandjord

Løbenummer - 370 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	Gns. Top5	PM4 P99	PM7 P98	PM19 P95	PM45 P88	PM78 P79	PM102 P73	PM125 P66
Percentil									
Areal	153	350	166	161	198	427	212	104	288
Byg	60	67	29	54	45	109	62	30	126
Hvede	42	182	94	87	97	138	131	33	33
Andet korn	36	46	13	-	29	77	-	28	50
Frøgræs	2	5	-	-	-	34	-	-	38
Raps	12	49	30	20	27	69	19	14	41
Forpagtet andel af areal	32%	36%	100%	13%	9%	22%	59%	15%	55%
Udbytte byg, hkg pr. ha	53	66	69	70	65	60	44	53	61
Udbytte hvede, hkg pr. ha	65	83	78	84	74	60	68	68	48
Jordbundsforhold									
Andel JB 5-6 og 7-9	8%	19%	14%	44%	28%	8%	38%	-	-
Andel JB 2 & 4	55%	63%	-	52%	50%	92%	62%	100%	83%
Andel JB 1 & 3	37%	18%	86%	4%	22%	-	-	-	17%
Andel af areal der kan vandes	23%	25%	37%	22%	28%	-	-	-	-
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	2.336	8.648	7.216	8.032	5.786	5.512	3.924	3.454	3.391
Rest til jordleje excl. EU-støtte	1.204	7.249	6.534	6.247	4.789	3.810	2.977	2.575	2.346
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	4.007	9.906	9.410	8.831	7.277	6.164	5.393	4.663	6.827
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.471	5.165	4.443	5.520	4.410	3.801	3.541	5.441	5.744
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	2.154	3.126	2.090	2.404	3.362	625	2.259	1.350	1.401
Jordpris ejet jord pr. ha	149.000	153.000		146.000	163.000	158.000	149.000	151.000	186.000
Inventarsaldo pr. ha	7.421	12.118	10.376	7.622	9.075	22.482	6.762	7.566	9.116
Gennemsnitlig betalt rente	3,4	4,1	6,0	3,5	3,5	1,9	3,5	2,0	3,5
Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.366	1.775	346	1.811	2.219	-926	1.003	-204	1.448
Afkastningsgrad	2,9	11,4	31,7	6,0	4,3	3,7	4,4	2,9	4,3

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	9.903	16.804	13.484	16.185	12.181	11.930	9.587	10.258	11.723	
Bruttoudbytte salgsafgrøder		16.804	13.484	16.185	12.181	11.930	9.587	10.258	11.723	
Maskinstationsindtægter	126	28	-	-	540	-	-	511	-	
Andre landbrugsindtægter	107	41	44	-	-	203	-	-	-	
Bruttoudbytte	10.136	16.873	13.528	16.185	12.721	12.133	9.587	10.769	11.723	
Udsæd	-632	-618	-405	-600	-696	-649	-505	-513	-677	
Gødning	-710	-1.005	-675	-772	-856	-1.031	-578	-594	-533	
Planteværn	-604	-1.081	-494	-804	-746	-859	-488	-640	-868	
Diverse vedrørende mark	-383	-357	-295	-457	-227	-281	-551	-127	-510	
Stykomkostninger	-2.329	-3.061	-1.869	-2.633	-2.525	-2.820	-2.122	-1.874	-2.588	
Dækningsbidrag	7.807	13.813	11.659	13.552	10.196	9.313	7.465	8.895	9.135	
Brændstof og energi	-689	-908	-603	-723	-361	-621	-768	-420	-656	
Maskinstation	-1.343	-268	-534	-1.235	-1.029	-348	-	-751	-693	
Vedligehold	-848	-1.015	-1.010	-1.038	-387	-963	-1.042	-983	-1.266	
Løn	-505	-698	-754	-	-303	-609	-503	-	-1.129	
Ejerafłønning	-1.010	-905	-301	-1.505	-1.515	-351	-709	-1.724	-695	
Ejendomsskat og forsikring	-252	-309	-121	-283	-285	-269	-254	-179	-194	
Diverse	-361	-283	-102	-286	-181	-281	-476	-431	-299	
Kapacitetsomkostninger	-5.007	-4.387	-3.425	-5.070	-4.061	-3.442	-3.752	-4.488	-4.932	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-160	-130	-	-495	-16	-678	-73	-33	-172	
Afskrivninger inventar	-983	-1.062	-663	-955	-625	-762	-313	-1.548	-1.141	
EU-støtte	2.802	2.657	2.876	2.584	2.488	2.354	2.416	2.088	4.481	
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.224	-5.481	-1.037	-5.272	-6.117	-3.149	-2.808	-2.935	-4.103	
Forpagtning	-1.310	-1.806	-4.966	-501	-438	-451	-2.217	-754	-2.323	
Kapitalomkostninger	-3.875	-5.821	-3.790	-4.639	-4.708	-2.686	-2.995	-3.182	-3.258	
Årets resultat	-1.075	3.604	4.444	3.843	1.427	3.185	718	1.225	945	

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Korn, frø, raps, primært sandjord

Lobenummer - 370 bedrifter i gruppen	PM150	PM167	PM191	PM229	PM264	PM294	PM325	PM353
Percentil	P60	P55	P49	P38	P29	P21	P12	P5
Areal	153	83	126	420	47	267	62	111
Byg	44	-	106	55	39	171	25	87
Hvede	63	67	15	252	8	22	17	18
Andet korn	38	-	5	13	-	-	20	-
Frøgræs	-	-	-	-	-	51	-	-
Raps	12	20	16	100	-	23	-	7
Forpagtet andel af areal	32%	0%	23%	34%	68%	79%	3%	12%
Udbytte byg, hkg pr. ha	53	45	51	54	60	56	42	48
Udbytte hvede, hkg pr. ha	65	73	60	51	62	50	68	59
Jordbundsforhold								
Andel JB 5-6 og 7-9	8%	-	-	-	-	-	-	-
Andel JB 2 & 4	55%	100%	-	100%	100%	-	52%	-
Andel JB 1 & 3	37%	-	100%	-	-	100%	48%	100%
Andel af areal der kan vandes	23%	-	-	-	-	85%	-	88%
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)								
Rest til jordleje excl. EU-støtte	1.204	1.762	1.383	760	16	-531	-1.718	-3.444
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	4.007	5.783	4.483	3.416	3.241	2.313	1.356	-670
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.471	6.075	4.117	6.040	7.606	5.854	7.376	7.278
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	2.154	2.591	1.329	4.251	286	2.198	2.292	983
Jordpris ejet jord pr. ha								
Inventarsaldo pr. ha	149.000	182.000	153.000	167.000	153.000	143.000	152.000	120.000
Gennemsnitlig betalt rente	7.421	7.864	9.537	5.967	3.511	7.797	7.249	4.300
Resultatkorrr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	3,4	2,9	2,6	4,8	2,4	3,5	3,5	3,1
Afkastningsgrad	1.366	836	509	3.370	-28	656	2.177	1.150
	2,9	2,4	2,6	0,8	2,0	0,2	1,0	-0,6

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	9.903	11.038	12.013	9.072	9.912	11.913	9.416	9.681	7.762	
Bruttoudbytte salgsafgrøder	9.903	11.038	12.013	9.072	9.912	11.913	9.416	9.681	7.762	
Maskinstationsindtægter	126	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre landbrugsindtægter	107	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Bruttoudbytte	10.136	11.038	12.013	9.072	9.927	11.913	9.416	9.681	7.762	
Udsæd	-632	-725	-409	-486	-637	-978	-300	-697	-701	
Gødning	-710	-618	-647	-923	-483	-1.008	-636	-1.120	-1.145	
Planteværn	-604	-620	-1.748	-319	-817	-614	-332	-515	-400	
Diverse vedrørende mark	-383	-657	-7	-1.034	-221	-851	-69	-482	-273	
Stykomkostninger	-2.329	-2.620	-2.811	-2.762	-2.158	-3.451	-1.337	-2.814	-2.519	
Dækningsbidrag	7.807	8.418	9.202	6.310	7.769	8.462	8.079	6.867	5.243	
Brændstof og energi	-689	-711	-361	-579	-2.001	-857	-903	-635	-361	
Maskinstation	-1.343	-1.011	-2.651	-1.486	-726	-3.859	-1.172	-2.746	-2.037	
Vedligehold	-848	-835	-921	-423	-1.208	-463	-1.440	-720	-904	
Løn	-505	-1.098	-1.205	-32	-1.021	-936	-	-956	-	
Ejer aflønning	-1.010	-1.368	-602	-1.470	-60	-702	-1.084	-1.161	-2.251	
Ejendomsskat og forsikring	-252	-132	-272	-182	-189	-91	-262	-368	-270	
Diverse	-361	-303	-723	-318	-298	-489	-463	-407	-900	
Kapacitetsomkostninger	-5.007	-5.458	-6.735	-4.490	-5.503	-7.397	-5.324	-6.993	-6.723	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-160	-62	-33	-191	-107	-26	-723	-52	-111	
Afskrivninger inventar	-983	-619	-361	56	-854	-704	-1.574	-1.068	-1.608	
EU-støtte	2.802	2.344	4.021	3.100	2.656	3.225	2.844	3.074	2.774	
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.224	-3.312	-5.645	-3.449	-6.196	-1.462	-2.850	-5.708	-3.737	
Forpagtning	-1.310	-1.914	-	-1.282	-2.946	-2.368	-3.181	-130	-265	
Kapitalomkostninger	-3.875	-3.563	-2.018	-1.766	-7.447	-1.335	-5.484	-3.884	-2.947	
Årets resultat	-1.075	-603	449	54	-5.181	-270	-2.729	-4.010	-4.427	

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Stivelseskartofler

Løbenummer - 18 bedrifter i gruppen

	Gns. gruppen	Gns. Top5	PK4 P83	PK2 P94	PK5 P78	PK6 P72	PK7 P67
Areal	83	42	89	33	48	19	40
Stivelseskartofler	76	39	81	30	44	19	40
Andre kartofler	6	1	-	3	5	-	-
Forpagtet andel af areal	36%	35%	0	46%	49%	41%	25%
Udbytte stivelseskartofler, hkg. pr. ha	444	475	448	449	496	496	462
Jordbundsforhold			0				
Andel JB 5-6 og 7-9	3%	-	-	-	-	25%	-
Andel JB 2 & 4	35%	40%	-	100%	-	75%	100%
Andel JB 1 & 3	62%	60%	-	-	100%	-	-
Andel af areal der kan vandes	61%	65%	80%	62%	94%	-	89%
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	9.130	12.999	12.264	12.525	11.019	10.743	10.721
Rest til jordleje excl. EU-støtte	7.008	11.847	10.600	11.194	10.103	9.451	8.757
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	11.370	14.085	10.600	14.160	17.197	12.254	17.907
Maskinomkostninger inkl. arbejde	10.186	8.255	9.882	7.307	9.312	13.037	9.678
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	532	2.350	4.959	892	-2.208	651	-2.817
Jordpris ejet jord pr. ha	143.000	149.000	147.000	132.000	177.000	179.000	162.000
Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.511	974	1.030	187	898	-1.062	3.010
Afkastningsgrad	8,8	10,9	8,8	13,0	13,5	8,4	11,8

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha						
	27.521	28.208	28.224	24.603	34.633	30.305	
Bruttoudbytte salgsafgrøder		28.208	28.224	24.603	34.633	30.305	27.381
Maskinstationsindtægter	437	1.534	-	150	-	-	-
Andre landbrugsindtægter	34	97	-	486	-	-	-
Bruttoudbytte	27.991	29.839	28.224	25.239	34.633	30.305	27.381
Udsæd	-3.017	-3.271	-3.300	-817	-5.720	-390	-2.507
Gødning	-1.878	-1.299	-1.131	-1.520	-2.490	-485	-864
Planteværn	-2.734	-2.398	-1.565	-3.009	-3.445	-2.426	-1.575
Diverse vedrørende mark	-1.046	-1.618	-82	-61	-2.647	-3.224	-2.036
Stykomkostninger	-8.675	-8.585	-6.078	-5.407	-14.302	-6.525	-6.982
Dækningsbidrag	19.316	21.254	22.146	19.832	20.331	23.780	20.399
Brændstof og energi	-1.325	-1.007	-1.452	-1.307	-498	-755	-768
Maskinstation	-1.221	-1.448	-366	-985	-2.069	-3.236	-686
Vedligehold	-1.547	-1.422	-1.700	-1.711	-1.583	-627	-1.204
Løn	-1.715	-1.160	-3.687	-	-830	-3.818	-2.004
Ejer aflønning	-2.557	-2.037	-2.980	-2.006	-830	-2.695	-3.750
Ejendomsskat og forsikring	-363	-330	-461	-207	-408	-108	-169
Diverse	-552	-346	-460	-228	-205	-634	-400
Kapacitetsomkostninger	-9.280	-7.750	-11.106	-6.444	-6.423	-11.873	-8.981
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-292	-88	-251	-163	-	-	-75
Afskrivninger inventar	-1.537	-915	795	-1.068	-3.112	-1.833	-1.156
EU-støtte	4.362	2.239	-	2.966	7.094	2.803	9.150
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.795	-3.936	-3.717	-2.891	-3.707	-2.309	-6.788
Forpagtning	-1.353	-1.338	-2.226	-1.930	-1.872	-1.768	-975
Kapitalomkostninger	-3.615	-4.038	-5.399	-3.086	-1.597	-3.107	156
Årets resultat	6.421	9.466	5.641	10.302	12.311	8.800	11.574

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - konventionelle

Stivelseskartofler

Løbenummer - 18 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	PK8	PK10	PK11	PK12	PK13	PK14	PK18
Percentil		P61	P50	P44	P39	P33	P28	P6
Areal	83	50	60	118	105	112	95	98
Stivelseskartofler	76	45	56	109	95	103	89	98
Andre kartofler	6	6	4	9	10	9	6	-
Forpagtet andel af areal	36%	19%	25%	46%	0%	75%	34%	66%
Udbytte stivelseskartofler, hkg. pr. ha	444	486	446	431	443	482	350	474
Jordbundsforhold								
Andel JB 5-6 og 7-9	3%	-	-	-	-	-	-	-
Andel JB 2 & 4	35%	-	-	-	-	-	100%	100%
Andel JB 1 & 3	62%	100%	100%	100%	100%	100%	-	-
Andel af areal der kan vandes	61%	100%	100%	100%	99%	94%	-	-
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	9.130	11.034	11.599	9.163	10.059	9.023	4.432	3.503
Rest til jordleje excl. EU-støtte	7.008	8.603	7.523	6.643	6.352	6.299	2.859	-1.395
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	11.370	12.694	15.385	12.680	13.357	9.844	5.515	3.874
Maskinomkostninger inkl. arbejde	10.186	8.851	12.551	11.838	9.474	11.169	8.198	15.452
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	532	220	-4.940	-1.358	1.620	-14	2.995	1.252
Jordpris ejet jord pr. ha	143.000	129.000	143.000	146.000	120.000	127.000	167.000	163.000
Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.511	1.583	-1.428	1.035	7.318	321	3.592	1.960
Aflastningsgrad	8,8	9,6	8,8	10,4	9,9	12,4	4,1	2,2

	Kr. pr. ha									
Specifikation af resultat										
Bruttoudbytte salgsafgrøder	27.521	29.006	32.706	30.487	29.775	30.018	20.584	27.163		
Maskinstationsindtægter	437	-	-	-	-	-	-	193		
Andre landbrugsindtægter	34	-	-	-	-	-	-	-		
Bruttoudbytte	27.991	29.006	32.706	30.487	29.775	30.018	20.584	27.356		
Udsæd	-3.017	-2.681	-2.716	-3.777	-2.741	-3.574	-2.348	-1.723		
Gødning	-1.878	-2.805	-3.288	-2.591	-3.665	-2.935	-1.800	-1.389		
Planteværn	-2.734	-3.348	-2.485	-2.968	-3.540	-3.142	-2.800	-3.273		
Diverse vedrørende mark	-1.046	-287	-67	-150	-296	-175	-1.006	-2.016		
Stykomkostninger	-8.675	-9.121	-8.556	-9.486	-10.242	-9.826	-7.954	-8.401		
Dækningsbidrag	19.316	19.885	24.150	21.001	19.533	20.192	12.630	18.955		
Brændstof og energi	-1.325	-1.209	-2.404	-1.515	-1.666	-1.345	-632	-1.389		
Maskinstation	-1.221	-	-319	-1.029	-86	-995	-2.718	-871		
Vedligehold	-1.547	-667	-2.102	-2.934	-1.025	-2.590	-400	-3.177		
Løn	-1.715	-	-1.602	-1.686	-1.419	-1.145	-2.326	-3.810		
Ejer aflønning	-2.557	-5.418	-4.195	-2.675	-2.938	-2.519	-263	-4.133		
Ejendomsskat og forsikring	-363	-386	-570	-480	-346	-315	-	-548		
Diverse	-552	-740	-948	-507	-916	-594	-368	-1.456		
Kapacitetsomkostninger	-9.280	-8.420	-12.140	-10.826	-8.396	-9.503	-6.707	-15.384		
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-292	-349	-1.256	-555	-371	-590	-	-848		
Afskrivninger inventar	-1.537	-1.356	-2.097	-1.727	-1.378	-2.489	-1.140	-2.232		
EU-støtte	4.362	4.091	7.862	6.037	7.005	3.545	2.656	5.269		
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.795	-5.009	-3.356	-4.081	-11.442	-2.497	-7.575	-5.988		
Forpagtning	-1.353	-459	-700	-1.848	-219	-2.345	-947	-2.419		
Kapitalomkostninger	-3.615	-3.082	453	-2.174	-6.405	-4.376	-7.006	-6.218		
Årets resultat	6.421	8.383	12.463	8.001	4.732	6.313	-1.083	-2.647		

Business Check Planteproduktion 2012

Økologiske salgsafgrøder

Økologiske planteavlsbedrifter, der har udarbejdet en driftsgrensanalyse for deres salgsafgrøder, er inddelt i to grupper. Der er tale om planteavlere uden animalsk produktion og mælkeproducenter, der samtidig med grovfoderproduktionen har en produktion af salgsafgrøder.

Salgsafgrøderne i driftsgrensanalysen for økologer omfatter vårbyg, vårhvede, havre, andet korn (f.eks. triticale og spelt), bælgæd og frøgræs. Der er kun opgjort udbyttet for vårbyg, vårhvede og havre i driftsgrensanalysene. Der har ikke været dyrket frøgræs på de husdyrbrugsejendomme, der indgår i analysen.

Der indgår kun 13 bedrifter uden husdyrproduktion i Business Check. Disse økologiske planteavlere har samtidig en væsentlig

forskellig størrelse og afgrødesammensætning – og dermed også omkostningsstruktur. Man kan derfor ikke uden videre anvende gennemsnitstal for disse bedrifter, men opgørelsen skal mere ses som eksempler på forskellige økologiske planteavlbedrifters indtjenings- og omkostningsstruktur og -niveau.

Der er 71 bedrifter med salgsafgrøder, som samtidig har en økologisk malkekvægsproduktion. På disse bedrifter udgør arealet med salgsafgrøder i gennemsnit 55 ha, ud af deres samlede dyrkede areal på i gennemsnit 223 ha.

I tabellerne med resultater fra driftsgrensanalysene er disse rangeret efter "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte".

Tabel 1. Uddrag af resultater fra Business Check Planter - økologi 2012.

Gennemsnitstal	Økologisk				Konventionel			
	Planteavlere - salgsafgrøder		Husdyrbrug - salgsafgrøder		Primært lerjord		Primært sandjord	
	Gns.	Top 5	Gns.	Top 5	Gns.	Top 5	Gns.	Top 5
Antal bedrifter	13	5	71	5	279	5	370	5
Antal ha salgsafgrøde pr. bedrift	143	201	55	53	206	248	153	350
Bruttoudbytte, kr. pr. ha	10.389	12.006	9.756	13.776	12.621	17.945	10.136	16.873
Opnået dækningsbidrag, kr. pr. ha	9.044	10.713	8.526	12.554	10.089	15.515	7.807	13.813
Årets resultat, kr. pr. ha	-2.122	1.022	92	5.476	704	7.564	-1.075	3.604
Rest til jordleje ekskl. EU-støtte, kr. pr. ha	50	3.464	1.860	7.158	3.486	9.673	1.204	7.249
Maskinomkostninger inkl. arbejde	6.555	5.918	5.634	4.403	5.194	4.358	5.471	5.165
Afkastningsgrad	2,3	7,3	3,4	8,2	4,4	7	2,9	11,4

Af tabel 1 fremgår, at økologiske planteavlbedrifter uden husdyrproduktion i gennemsnit har et resultat i 'rest til jordleje ekskl. EU-støtte' på 50 kr. pr. ha i gennemsnit. Dette er markant lavere end ved de økologiske mælkeproducenter, hvor resultatet er på 1.860 kr. pr. ha.

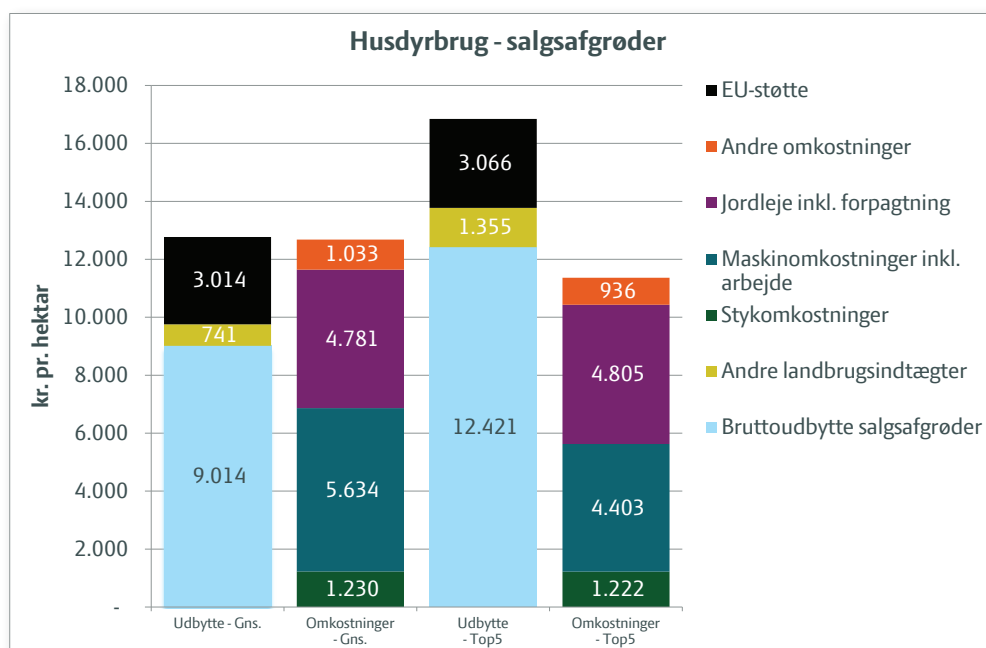
På bedrifter med husdyr er EU-støtten på 3.014 kr. pr. ha. Dette medfører, at produktionen af salgsafgrøder på disse bedrifter giver en indtjening, så alle omkostninger kan dækkes, inklusive egen arbejdsindsats og forrentning af jorden og betaling af forpagtningsafgift.

Det er væsentligt at bemærke, at flere af de større økologiske planteavlere har et betydeligt positivt resultat pr. ha, efter at jord og egen arbejdsindsats er aflønnet. De mindre økologiske planteavlere har for store maskin- og arbejdsomkostninger pr. ha og får derfor et betydeligt underskud. Ved flere af de mindre bedrifter skyldes det blandt andet, at aflønning af egen arbejdsindsats belaster økonomien for meget. Flere af de store økologiske planteavlere har maskin- og arbejdsomkostninger på niveau med økologer med husdyrproduktion – og i øvrigt også på niveau med konventionelle planteavlere.

Af tabel 1 ses, at der ved produktionen af økologiske salgsafgrøder hos husdyrproducenter opnås "årets resultat i kr. pr. ha" der i gennemsnit, er godt 1.100 kr. bedre end konventionel salgsafgrødeproduktion på primær sandjord. Disse to grupper har nogenlunde samme bonitet. Bruttoudbyttet er lidt højere ved konventionelle, og omkostninger til gødning og planteværn er naturligvis lavere. Derimod er maskin- og arbejdsomkostninger på samme niveau, nemlig godt 5.000 kr. pr. ha.

Hvis man sammenligner resultatet fra salgsafgrøder på økologiske husdyrbedrifter med salgsafgrøder på konventionelle kvægbedrifter (se hæftet: Business Check Kvæg 2012, side 59) ses, at de konventionelle kvægbedrifter opnår -829 kr. pr. ha salgsafgrøde, altså væsentligt lavere end det resultat de økologiske husdyrbedrifter opnår fra deres salgsafgrøder.

Som ved produktion af konventionelle salgsafgrøder er EU-støtten i gennemsnit ca. 500 kr. højere ved bedrifter med malkekvæg end ved bedrifter med svineproduktion eller rene planteavlere.

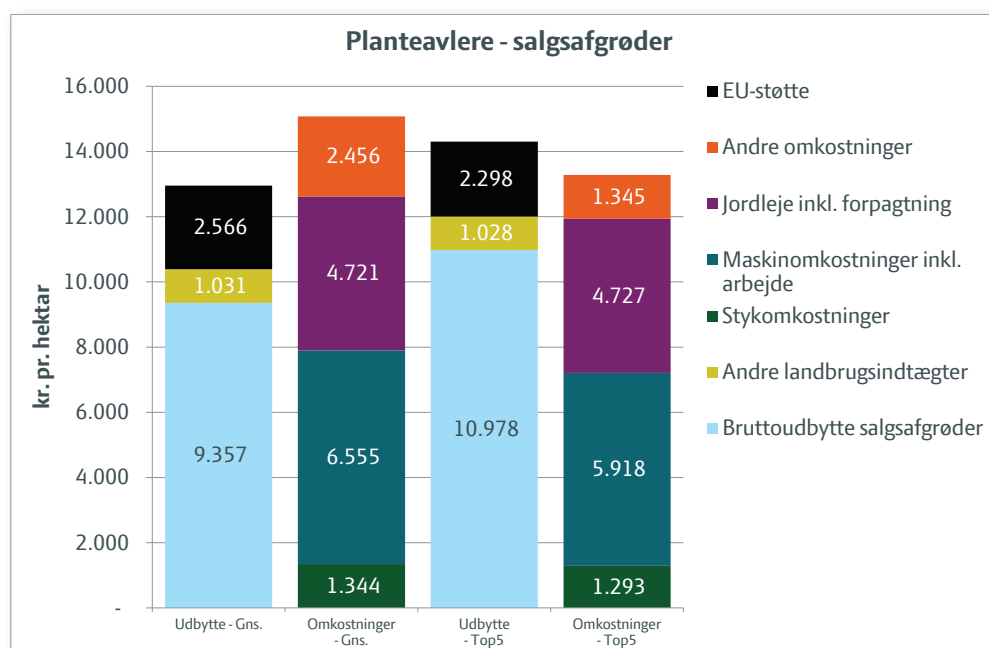
Figur 1. Økologiske salgsafgrøder - husdyrbrugsbedrifter.

I figur 1 er vist fordelingen af udbytter og omkostningerne opgjort i kr. pr. ha for henholdsvis planteavlsbedrifter og husdyrproducenter med salgsafgrøder. Det er iøjnefaldende, at planteavlerne i gennemsnit sælger afgrøder for 634 kr. mere pr. ha end husdyrproducenterne, men deres omkostninger til produktionen er markant højere, så de opnår det dårligste resultat.

Hvad kan vi lære af bedrifterne i Top 5?

Følgende forhold adskiller Top 5 hos husdyrproducenterne fra de øvrige husdyrproducenter:

- Udbyttet i hkg korn er højere end gennemsnittet
- Deres bruttoudbytte i kr. er markant højere, hvilket betyder, at de har såvel højere udbytte som højere salgspris pr. enhed.
- Maskinomkostninger er ca. 1.200 kr. lavere pr. ha for de fem bedste end gennemsnittet, selv om de har haft højere udbytte. Denne forskel er i øvrigt blevet større i 2012 end i 2011, hvor forskellen kun var ca. 800 kr. Årsagen hertil er, at maskin- og arbejdsomkostninger i gennemsnit er forøget med 3,8 pct., medens det er faldet ved de fem bedste.

Figur 2. Økologiske salgsafgrøder - planteavlsbedrifter.

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - økologiske

Økologiske planteavlbedrifter med salgsafgrøder

Løbenummer - 13 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen		Gns. Top5		PS1	PS2	PS3	PS4	PS6
Percentil					P100	P92	P85	P77	P62
Areal	143	201	354	321	177	94	16	16	
Vårbyg	35	26	-	100	-	24	16		
Vårhvede	32	58	91	100	52	18	-		
Havre	24	35	83	45	11	26	-		
Andet korn	15	7	-	20	-	-	-		
Ærter og andet bælgsgød, ha	7	18	27	35	13	14	-		
Frøgræs	30	58	153	21	101	13	-		
Forpagtet andel af areal	48%	41%	78%	51%	46%	3%	57%		
Udbytte vårbyg, hkg pr. ha	34	33		37		38	38		
Udbytte vårhvede, hkg pr. ha	32	33	33	28	44	32			
Udbytte havre, hkg pr. ha	45	47	57	41	46	49			
Areal udenfor driftsgren	64	98	274	157	28	10	22		
Jordbundsforhold									
Andel JB 5-6 og 7-9	48%	57%	87%	-	100%	100%	-		
Andel JB 2 & 4	14%	3%	13%	-	-	-	-		
Andel JB 1 & 3	38%	40%	-	100%	-	-	100%		
Andel af areal der kan vandes	13%	15%	-	-	-	-	-		
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	2.489	4.795	8.414	6.151	4.368	3.042	2.285		
Rest til jordleje excl. EU-støtte	50	3.464	7.434	5.154	2.398	1.309	540		
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	2.617	5.762	9.538	7.726	4.657	3.626	3.728		
Maskinomkostninger inkl. arbejde	6.555	5.918	5.465	4.830	7.329	7.675	5.652		
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	2.155	2.429	1.436	1.584	3.546	1.986	1.209		
Jordpris ejet jord pr. ha	149.000	146.000	126.000	138.000	170.000	143.000	-		
Inventarsaldo pr. ha	7.594	7.734	5.084	4.052	8.467	9.591	1.300		
Gennemsnitlig betalt rente	3,4	3,3	3,0	3,4	3,5	3,0	3,5		
Resultatkorrr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.052	1.014	195	445	1.457	1.194	692		
Afkastningsgrad	2,3	7,3	18,9	10,8	2,5	2,6	2,1		

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha					
Bruttoudbytte salgsafgrøder	9.357	10.978	12.844	11.090	11.917	10.907
Maskinstationsindtægter	27	71	339	-	17	-
Andre landbrugsindtægter (økologistøtte)	1.004	957	1.815	826	800	334
Bruttoudbytte	10.389	12.006	14.998	11.916	12.734	11.241
Udsæd	-741	-523	-517	-616	-569	-439
Gødning	-186	-274	-37	-20	-	-
Diverse vedrørende mark	-393	-433	-565	-299	-468	-85
Stykomkostninger	-1.344	-1.293	-1.119	-935	-1.037	-524
Dækningsbidrag	9.044	10.713	13.879	10.981	11.697	10.717
Brændstof og energi	-798	-585	-565	-623	-593	-699
Maskinstation	-1.390	-1.425	-2.118	-1.312	-2.259	-1.073
Vedligehold	-1.110	-902	-566	-842	-884	-1.025
Løn	-371	-450	-1.412	-468	-314	-56
Ejer aflønning	-1.878	-1.423	-212	-405	-2.090	-2.931
Ejendomsskat og forsikring	-365	-279	-212	-156	-398	-480
Diverse	-871	-436	-452	-312	-634	-548
Kapacitetsomkostninger	-6.782	-5.501	-5.537	-4.118	-7.172	-6.812
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-561	-236	-161	-309	-314	-282
Afskrivninger inventar	-1.025	-960	-452	-1.044	-917	-1.688
EU-støtte	2.566	2.298	2.104	2.572	2.259	2.317
Renteomkostninger af bundet kapital	-3.439	-3.405	-1.138	-1.616	-4.595	-4.833
Forpagtning	-1.925	-1.887	-2.745	-2.896	-2.219	-96
Kapitalomkostninger	-4.384	-4.191	-2.392	-3.293	-5.786	-4.582
Årets resultat	-2.122	1.022	5.950	3.570	-1.261	-677
						-670

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha							
Bruttoudbytte salgsafgrøder	9.357	5.920	9.309	7.269	9.343	9.514	8.035	8.926
Maskinstationsindtægter	27	-	-	-	-	-	-	-
Andre landbrugsindtægter (økologistøtte)	1.004	715	906	630	1.057	1.147	2.201	810
Bruttoudbytte	10.389	6.635	10.215	7.899	10.400	10.661	10.236	9.736
Udsæd	-741	-719	-980	-315	-756	-945	-970	-1.556
Gødning	-186	-128	-85	-	-839	-	-	-
Diverse vedrørende mark	-393	-388	-332	-403	-631	-118	-271	-273
Stykomkostninger	-1.344	-1.235	-1.397	-718	-2.226	-1.063	-1.241	-1.829
Dækningsbidrag	9.044	5.400	8.818	7.181	8.174	9.598	8.995	7.907
Brændstof og energi	-798	-982	-959	-935	-1.041	-975	-1.568	-846
Maskinstation	-1.390	-957	-1.395	-474	-1.725	-1.364	-1.223	-1.000
Vedligehold	-1.110	-648	-1.525	-2.006	-845	-751	-477	-1.634
Løn	-371	-685	-	-1.062	-	-820	-	-
Ejer aflønning	-1.878	-702	-2.136	-812	-2.877	-3.628	-3.096	-3.428
Ejendomsskat og forsikring	-365	-143	-564	-274	-375	-429	-775	-697
Diverse	-871	-277	-971	-774	-753	-775	-3.200	-1.279
Kapacitetsomkostninger	-6.782	-4.394	-7.550	-6.337	-7.616	-8.742	-10.339	-8.884
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-561	-114	-1.058	-1.370	-1.012	-947	-968	-486
Afskrivninger inventar	-1.025	-872	-426	-985	-932	-2.557	-947	-1.412
EU-støtte	2.566	2.072	2.974	1.704	2.932	3.295	2.543	3.161
Renteomkostninger af bundet kapital	-3.439	-1.100	-3.148	-2.832	-4.139	-3.303	-6.704	-4.687
Forpagtning	-1.925	-3.703	-2.134	-1.656	-1.892	-1.458	-774	-1.208
Kapitalomkostninger	-4.384	-3.717	-3.792	-5.139	-5.043	-4.970	-6.850	-4.632
Årets resultat	-2.122	-2.711	-2.524	-4.295	-4.485	-4.114	-8.194	-5.609

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - økologiske

Økologiske salgsafgrøder på kvægbrug

Løbenummer - 71 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen		Gns. Top5		HS2	HS4	HS8	HS14	HS18	HS22	HS25
Percentil			P99	P96	P90	P82	P76	P70	P66		
Areal	55	53	60	49	82	136	64	113	69		
Vårbyg	23	22	60	12	68	30	-	112	31		
Vårhvede	6	9	-	-	-	-	11	-	9		
Havre	12	5	-	-	14	56	17	1	13		
Andet korn	11	12	-	15	-	30	29	-	17		
Ærter og andet bælgsgød, ha	2	4	-	22	-	20	7	-	-		
Forpagtet andel af areal	35%	38%	17%	62%	19%	44%	4%	68%	33%		
Udbytte vårbyg, hkg pr. ha	37	44	37	40	29	30		42	43		
Udbytte vårhvede, hkg pr. ha	35	55					30		19		
Udbytte havre, hkg pr. ha	44	50			59	54	45	60	47		
Areal udenfor driftsgren	168	166	135	116	148	249	89	226	191		
Jordbundsforhold											
Andel JB 5-6 og 7-9	12%	29%	-	-	76%	-	-	-	-		
Andel JB 2 & 4	31%	31%	100%	-	-	-	100%	-	-		
Andel JB 1 & 3	57%	40%	-	100%	24%	100%	-	100%	100%		
Andel af areal der kan vandes	39%	22%	-	64%	-	-	-	-	-		
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	2.892	8.150	8.385	8.256	6.469	5.646	5.809	5.278	4.701		
Rest til jordleje excl. EU-støtte	1.860	7.158	7.428	6.876	5.701	5.053	4.399	4.013	3.704		
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	4.874	10.224	10.559	9.742	8.546	8.048	7.392	6.483	6.904		
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.634	4.403	3.327	5.732	3.239	4.276	6.877	4.458	4.680		
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	1.767	1.739	1.441	1.009	1.387	1.762	2.685	1.552	1.463		
Jordpris ejet jord pr. ha	147.000	148.000	119.000	149.000	178.000	144.000	158.000	147.000	128.000		
Inventarsaldo pr. ha	5.975	6.102	5.352	6.567	3.643	6.882	14.527	6.644	7.242		
Gennemsnitlig betalt rente	3,3	3,0	3,5	2,3	2,3	3,5	3,5	3,5	3,5		
Resultatkorrr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.159	945	1.681	-52	206	1.203	2.233	656	1.258		
Afkastningsgrad	3,4	8,2	8,3	10,3	5,2	7,0	4,4	7,6	5,8		

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	9.014	12.421	9.043	15.474	9.857	10.444	12.549	10.162	9.438	
Bruttoudbytte salgsafgrøder	9.014	12.421	9.043	15.474	9.857	10.444	12.549	10.162	9.438	
Maskinstationsindtægter	17	4	-	-	101	-	104	-	-	
Andre landbrugsindtægter (økologistøtte)	724	1.351	3.898	1.199	692	750	700	841	732	
Bruttoudbytte	9.756	13.776	12.941	16.673	10.650	11.194	13.353	11.003	10.170	
Udsæd	-912	-966	-667	-2.347	-685	-924	-594	-956	-435	
Gødning	-84	-64	-267	-	-	-113	-	-80	-145	
Diverse vedrørende mark	-230	-192	-295	-338	-257	-235	-73	-231	-209	
Stykomkostninger	-1.230	-1.222	-1.229	-2.685	-942	-1.272	-667	-1.267	-789	
Dækningsbidrag	8.526	12.554	11.712	13.988	9.708	9.922	12.686	9.736	9.381	
Brændstof og energi	-562	-470	-370	-395	-182	-782	-897	-886	-634	
Maskinstation	-1.922	-1.126	-521	-1.697	-1.093	-838	-1.616	-664	-1.231	
Vedligehold	-793	-487	-242	-638	-704	-627	-634	-796	-630	
Løn	-551	-293	-	-102	-	-737	-249	-664	-550	
Ejer aflønning	-888	-1.191	-1.250	-2.098	-607	-570	-796	-664	-636	
Ejendomsskat og forsikring	-229	-180	-104	-109	-279	-152	-249	-115	-104	
Diverse	-384	-360	-548	-391	-182	-277	-246	-664	-579	
Kapacitetsomkostninger	-5.329	-4.107	-3.035	-5.430	-3.047	-3.983	-4.687	-4.453	-4.364	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-161	-166	-150	-446	-121	-	-505	-195	-232	
Afskrivninger inventar	-817	-742	-757	-871	-582	-515	-2.177	-664	-761	
EU-støtte	3.014	3.066	3.131	2.866	2.845	2.995	2.993	2.470	3.200	
Renteomkostninger af bundet kapital	-3.615	-3.331	-4.378	-1.735	-3.400	-3.302	-6.434	-2.078	-3.362	
Forpagtning	-1.527	-1.798	-536	-2.505	-1.089	-1.826	-162	-2.355	-1.686	
Kapitalomkostninger	-3.105	-2.971	-2.690	-2.691	-2.347	-2.648	-6.285	-2.822	-2.841	
Årets resultat	92	5.476	5.987	5.867	4.314	3.291	1.714	2.461	2.176	

Business Check Planteproduktion 2012

Salgsafgrøder - økologiske

Økologiske salgsafgrøder på kvægbrug

Løbenummer - 71 bedrifter i gruppen	HS31	HS33	HS39	HS42	HS50	HS58	HS65	HS70
Percentil	P58	P55	P46	P42	P31	P20	P10	P3
Areal	68	73	30	39	45	50	97	19
Vårbyg	-	28	15	17	33	24	30	13
Vårhvede	-	-	-	11	-	-	9	-
Havre	6	-	15	11	-	18	17	6
Andet korn	11	46	-	-	11	8	29	-
Ærter og andet bælgæd, ha	2	-	-	-	-	-	11	-
Forpøtlet andel af areal	26%	65%	38%	61%	11%	40%	14%	36%
Udbytte vårbyg, hkg pr. ha	37	43	40	33	30	35	27	28
Udbytte vårhvede, hkg pr. ha	35	-	-	23	-	-	13	-
Udbytte havre, hkg pr. ha	44	40	-	37	-	38	27	48
Areal udenfor driftsgren	168	314	301	106	311	80	53	215
Jordbundsforhold								
Andel JB 5-6 og 7-9	12%	9%	-	10%	-	-	-	-
Andel JB 2 & 4	31%	24%	79%	21%	-	35%	100%	-
Andel JB 1 & 3	57%	67%	21%	69%	100%	65%	-	100%
Andel af areal der kan vandes	39%	80%	-	-	-	93%	47%	96%
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	2.438	2.797	2.082	1.491	956	319	-1.175	-3.662
Rest til jordleje excl. EU-støtte	1.853	1.778	1.411	779	411	-580	-2.732	-4.811
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	4.874	3.767	4.744	2.766	2.530	2.451	-653	-2.103
Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.634	4.841	4.850	3.775	5.052	5.241	6.235	8.769
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	1.767	2.069	2.067	3.130	2.437	1.434	-415	1.953
Jordpris ejet jord pr. ha	147.000	132.000	154.000	106.000	143.000	143.000	140.000	133.000
Inventarsaldo pr. ha	5.975	5.450	3.333	4.075	6.038	4.041	11.040	2.919
Gennemsnitlig betalt rente	3,3	2,8	3,5	3,3	3,2	3,5	1,0	3,5
Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.159	305	1.565	553	1.493	1.271	-1.782	1.270
Afkastningsgrad	3,4	2,3	2,9	-1,4	1,7	1,4	-0,7	-3,7

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	9.014	8.138	8.373	7.694	5.741	6.141	7.495	6.079	6.844	
Bruttoudbytte salgsafgrøder										
Maskinstationsindtægter	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre landbrugsindtægter (økologistøtte)	724	-	164	867	688	509	-	753	559	
Bruttoudbytte	9.756	8.138	8.537	8.561	6.429	6.650	7.495	6.832	7.403	
Udsæd	-912	-686	-681	-1.396	-883	-156	-1.170	-1.196	-1.836	
Gødning	-84	-	-	-	-	-	-275	-438	-252	
Diverse vedrørende mark	-230	-	-218	-233	-280	-486	-487	-138	-208	
Stykomkostninger	-1.230	-686	-899	-1.629	-1.163	-642	-1.935	-1.772	-2.296	
Dækningsbidrag	8.526	7.452	7.638	6.932	5.266	6.008	5.560	5.060	5.107	
Brændstof og energi	-562	-810	-450	-333	-509	-446	-854	-1.132	-597	
Maskinstation	-1.922	-	-1.839	-2.600	-1.095	-2.232	-1.414	-257	-5.336	
Vedligehold	-793	-869	-681	-267	-509	-900	-427	-1.441	-1.035	
Løn	-551	-1.467	-681	-1.000	-382	-167	-97	-1.286	-846	
Ejer aflønning	-888	-734	-286	-	-509	-141	-1.886	-1.801	-267	
Ejendomsskat og forsikring	-229	-146	-150	-133	-229	-152	-208	-360	-73	
Diverse	-384	-147	-341	-333	-458	-230	-413	-360	-509	
Kapacitetsomkostninger	-5.329	-4.173	-4.428	-4.666	-3.691	-4.268	-5.299	-6.637	-8.663	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-161	-54	-368	-77	-	-91	-141	-507	-293	
Afskrivninger inventar	-817	-1.027	-886	-533	-637	-972	-445	-468	-720	
EU-støtte	3.014	3.266	1.989	3.333	1.987	2.119	3.031	2.079	2.708	
Renteomkostninger af bundet kapital	-3.615	-3.931	-1.484	-3.978	-1.659	-4.376	-3.306	-1.358	-3.286	
Forpagtning	-1.527	-932	-2.752	-1.667	-3.617	-446	-1.414	-486	-1.617	
Kapitalomkostninger	-3.105	-2.678	-3.501	-2.922	-3.926	-3.766	-2.275	-740	-3.208	
Årets resultat	92	601	-291	-656	-2.351	-2.026	-2.014	-2.317	-6.764	

Nøgletal og begreber

Økologiske og konventionelle salgsafgrøder

I de nedenstående afsnit gøres rede for de nøgletal og begreber, som anvendes på tabsiderne i hæftet.

Løbenummer og benævnelse

Hver bedrift i hæftet er identificeret ved en benævnelse og et løbenummer, eksempelvis PG31.

Løbenumrene er tildelt hver bedrift ud fra bedriftens rangering målt på årets resultat, som er "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte". Således opnår bedriften med det højeste resultat i en gruppe nummer 1, og så fremdeles.

Benævnelsen identificerer, hvilken gruppe bedriften hører til.

SG ~ Salgsafgrøder primært lerjord

SM ~ Salgsafgrøder primært sandjord

PK ~ Planteavl - stivelseskartofler

Økologiske afgrøder

PS ~ Økologiske salgsafgrøder på planteavlsbedrifter

HS ~ Økologiske salgsafgrøder på husdyrbrug

Percentil

Percentilen viser, hvor bedriften befinder sig i forhold til hele gruppens resultat. P100 er den bedste i gruppen. P90 viser, at 10 % af bedrifterne opnår et bedre resultat osv.

P67 viser, at 33 % af bedrifterne opnår et bedre resultat. I alle analyser er sorteret efter "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte", dermed viser P67, hvilket niveau årets resultat skal være på, for at være en blandt bedrifterne i bedste tredjedel.

I modsætning til løbenumrene, som blot viser antallet af bedrifter, der opnår et bedre resultat i gruppen, så kan percentilerne sammenlignes imellem grupper.

Bruttoudbytte

Bruttoudbyttet er den værdi, der er frembragt ved årets drift.

Ejeraflønning

Der er beregnet lønomkostning til den lønnede arbejdskraft. En ejers samlede arbejdsindsats aflønnes med 450.000 kr. og fordeles på den enkelte driftsgren. Ejeraflønningen korrigeres for ejerens eventuelle arbejdsindsats udenfor bedriften.

I tilfælde af flere ejere, f.eks. I/S eller ved fuldtids medhjælpende ægtefælle, aflønnes den første ejer med 450.000 kr. pr. år, og de resterende med 350.000 kr. pr. år.

Årets resultat

Årets resultat fra salgsafgrødeproduktionen er det beløb, der er tilbage til rest og risiko, efter at alle omkostninger ved produktionen er dækket, inklusive forrentning af jordens værdi og løn til ejeren.

Jordpris og jordleje

Jordpris ejet jord angiver, hvad den ejede jord er værdisat til.

Jordlejen beregnes ud fra jordværdien, renten og forpagtningsudgifter.

Inventarsaldo, kr. pr. ha

Dette er værdien af maskiner og inventar beregnet pr. ha dyrket areal (ejet såvel som forpagtet jord)

Maskinomkostninger inkl. arbejde

Maskinomkostningerne beregnes som summen af brændstof, energi, maskinstation, vedligehold, løn, ejerløn, afskrivning og forrentning af inventar. Der fratrækkes eventuelle maskinstationsindtægter.

Rest til jordleje ekskl. EU-støtte

Da både jordpriser og forpagtningspriser er særdeles afgørende for det opnåede resultat, er det valgt at sortere bedrifterne efter resultatmålet "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte". Dette resultat er velegnet til at sammenligne, hvad de enkelte bedrifter opnår i resultat pr. ha til forrentning (eller leje) af jorden, uanset niveauet af EU-støtte på den enkelte ejendom.

Rest til jordleje inkl. EU-støtte

Beregningen svarer til ovenstående blot tillagt EU-støtten. Beløbet viser, hvor meget der er tilbage til at forrente (eller leje) jorden, der bruges i produktionen.

Gennemsnitlig betalt rente

Denne rente bruges til beregning af renteomkostningerne på den investerede kapital. Rente er individuel og beregnet på baggrund af bedriftens renteudgift divideret med den gennemsnitlige gæld over året. Renteudgiften er de samlede renteudgifter på bedriften i 2012.

Resultatkorrektur for rente

Angiver, hvor meget renteomkostningerne af investeret kapital skal korrigeres, hvis renten havde været ens på alle bedrifter. Forrentning af jord er beregnet med 2 pct. i rente. Alle øvrige aktiver forrentes med 4 pct.

Et positivt beløb betyder, at renteomkostningerne ville have været mindre, hvis renten havde været 2 pct. på jord og 4 pct. på andre aktiver.

Afkastningsgrad

Afkastningsgraden er det nøgletal, der er bedst, når man sammenligner med andre erhverv. Det angiver, hvem der har været bedst til at aflønne den indskudte kapital.

Afkastningsgraden er defineret som årets resultat før renteomkostninger af bundet kapital, divideret med bundet kapital.

Den bundne kapital pr. ha kan beregnes ved at korrigere jordprisen pr. ha med den andel af jorden, der er forpagtet og tillægge inventarsaldoen den værdi af bygninger og beholdninger, der kan relateres til den aktuelle driftsgren. Den bundne kapital pr. ha kan findes ved at dividere renteomkostningen pr. ha med den anvendte rentesats.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Aarhus N vfl.dk

